



ODGOVORNOST

V zahtevne gore na lahkoten sprehod

Za hojev v gorah moramo biti ustrezno pripravljene. FOTO: TINA HORVAT

Planinska zveza Slovenije ob začetku poletne sezone opozarja na nevarne navade turistov in priporoča uporabo njihovega digitalnega zemljevida maPZS

PIŠE:
TINA HORVAT

Vsako leto ob začetku gorniške sezone skokovito naraste število ljudi, ki se odpravijo v gore. Med njimi je vedno več tujih turistov, ki niso seznanjeni z zahtevnostjo poti v visokogorju, pa tudi veliko domačih pohodnikov se odpravi v zahtevne gore, kot da bi šli na lahkoten sprehod.

Gorski reševalci imajo zato vse več opravka z neizkušenimi turisti, in ne več toliko z izurjenimi gorniki, med vzroki za njihove vedno bolj številne intervencije pa zadnja leta naraščajo predvsem nepoznavanje zemljevidov in označb na planinskih poteh ter uporaba raznih aplikacij, predvsem Googlelove telefonske navigacije. Ta za gore seveda ni primerna, saj vanjo niso vrisane planinske poti! Prijubljene so tudi tako imenovane stedi (tracki), ki jih posamezniki objavljajo na družbenih omrežjih in lahko manj izurjene sledilce zavedejo v prezahteven teren.

Zaradi obojega se mnogi izgubijo, zaplezajo v prepaden teren in se šele v megli, temi, na uničeni poti, ali ko zaidejo, zavedo pomena markacij, usmerjevalnih tabel in urejenih poti. V Slovenskih novicah smo prejšnji teden poročali o tujem kolesarju, ki je sledil eni od takšnih aplikacij in zašel v tako prepaden teren, da so se čudili tudi gorski reševalci. Planinska zveza Slovenije (PZS) zato ob začetku gorniške sezone opozarja na pomen markacij in novih usmerjevalnih tabel, na novinarski konferenci pa je predstavila mrežo več kot 10.000 kilometrov planinskih poti v Sloveniji, za katere skrbi 950 prostovoljnih markacistov PZS.

Poznate planinske prometne znake?

Hoja po označeni planinski poti, in ne sledenje aplikacijam, je zagotovo najbolj varen način obiskovanja gora, zelo pomembno pa je, da se zavedamo, da vse označene poti niso enako zahtevne. V Sloveniji imamo 9993 kilometrov lahkih označenih planinskih poti, 81 kilometrov je zahtevnih in 50 kilometrov zelo zahtevnih. Pri tem moramo seveda poznati »prometne znake«, različne oznake, ki označujejo različno težavnost, ter se pravilno odločiti, za katero vrsto poti smo dovolj izkušeni. Oznake so napisane na usmerjevalnih tablah in na vseh planinskih zemljevidih. Na tablah zahtevno pot

označuje trikotnik, zelo zahtevno pa trikotnik, v katerem je klicaj. Če teh dveh znakov ni, pomeni, da je pot lahka. Na zemljevidih je lahka pot označena z rdečo črto, zahtevna s črtkano in zelo zahtevna s pikčasto črto.

»Zelo pomembno je, da se planinci odgovorno odločajo, na kako zahtevno planinsko pot se bodo podali, in izberejo takšno, ki ji bodo kos,« pojasnjuje predsednik PZS Jože Rovani, tudi sam že več kot 50 let markacist.

Lahke, zahtevne in zelo zahtevne

Lahka planinska pot, po kateri se gibamo z običajno planinsko opremo in si pri hoji ne pomagamo z rokami, je tehnično nezahtevna in namenjena hoji, teku ali lahkotnejšemu sprehodu, praviloma po njej lahko hodijo tudi manj izurjeni pohodniki. Vseeno pa je treba biti pazljiv, teles-

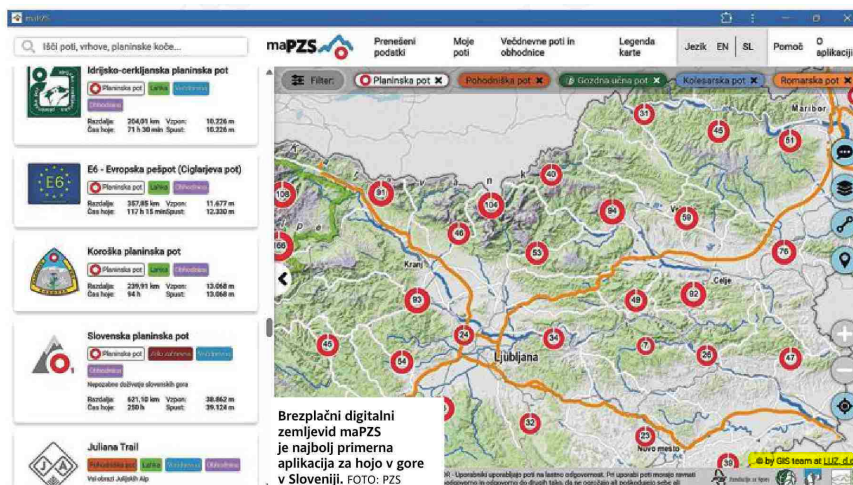
no pripravljen in primerno obut, poleg tega so lahke poti lahko dolge in kondicijsko zahtevne. Kot rečeno, lahke planinske poti na usmerjevalnih tablah nimajo posebnih označb, so pa seveda označene z markacijami.

Zahtevna planinska pot je bolj izpostavljena, zato si na posameznih težjih mestih pomagamo z rokami, na nevarnejših odsekih pa so nameščene varovalne naprave, vendar ne toliko za premagovanje težavnih mest, ampak bolj za dodatno varnost, da se jih oprimemo. Na zahtevnih planinskih poteh je treba biti zelo pazljiv, telesno pripravljen in biti navajen hoje po takšnem terenu.

Zelo zahtevne poti potekajo po izpostavljenih terenih in tam je uporaba rok nujna. Vgrajene imajo kline in jeklenice, ki omogočajo varen prehod na območjih, ki bi bila sicer za običajne planince neprehodna. Na

35.355 prostovoljnih ur

Markacisti so za urejanje planinskih poti v letu 2024 namenili 35.355 prostovoljnih ur, kar je dobrih 37 ur na vsakega. En markacist posveti približno en delovni teden prostovoljnega dela na leto in skrbi za 11 kilometrov planinskih poti, kar je skoraj dvakratna dolžina poti iz Vrat po zelo zahtevni Tominškovi poti na Triglav. »Po slovenskih planinskih poteh bi lahko prehodili četrtno poti okoli sveta. Če bi vse poti poravnali v eno, bi nas pripeljala do Los Angelesa ali pa do Tokia,« je dolžino planinskih poti v Sloveniji slikovito opisal prvi mož PZS Jože Rovani.



Markacisti, na fotografiji Ivana Kotnik in Brigita Skrubec iz PD Dravograd, opozarjajo na pomen markacij, usmerjevalnih tabel in poznavanja poti. FOTO: MANCA OGRIN/PZS



Označba za zahtevno planinsko pot FOTO: PZS



Označba za zelo zahtevno planinsko pot FOTO: PZS

Na zemljevidih je lahka pot označena z rdečo črto, zahtevna s črtkano in zelo zahtevna s pikčasto črto.

zelo zahtevni poti se hoja dopolnjuje s plezanjem, za varnejši vzpon pa sta poleg primerne gorniške opreme in obutve priporočljiva čelada in samovarovalni komplet. Zelo zahtevna planinska pot je tudi vsaka, ki je speljana prek posameznih območij s stalnim strjnim snegom ali ledom.

Planinski digitalni zemljevid

Mnogi zelo zahtevne planinske poti zamenjujejo s feratami. A treba je vedeti, da so slednje tehnično zahtevnejše, saj gre za plezanje oziroma vlečenje za jeklenice, a pri tem si ves čas zavarovan, medtem ko so po zelo zahtevnih planinskih poteh varovala, jeklenice, skobe in klini, nameščena le na najbolj zahtevnih delih, in ne po celotni poti. Ker številni zahtevni in izpostavljeni deli zavarovane planinske poti nimajo varoval, se bodo lahko v težavah znašli tudi tisti, ki so sposobni preplezati najtežje ferate, nimajo pa dovolj izkušenj s hojo po izpostavljenih poteh brez varoval.

PZS je letos ponovno opozorila tudi na odlični in brezplačni pripomoček, ki bi ga moral imeti vsak ljubitelj gora, to je njihov planinski zemljevid v digitalni obliki maPZS. Brezplačna aplikacija uporabnikom

prikaže vse označene planinske poti v Sloveniji, označene so tudi nemarkirane poti in vse, kar je sicer na tiskanih zemljevidih. Zelo je uporabna zato, ker nam pokaže našo natančno lokacijo in se lahko orientiramo, če se izgubimo ali se spusti megla. Poleg tega maPZS vsebuje informacije o tem, ali je pot zaprta ali poškodovana, podatke o zahtevnosti in trajanju poti, višinsko razliko ter izhodišče in cilj. Podatki maPZS so zanesljivi in ažurni, saj jih vsak dan posodablja skrbniki poti, markacisti PZS, nepooblaščenec osebe pa ne morejo vplivati na objavo, saj jo ureja in kontrolira PZS. Zemljevid maPZS se naloži na spletnem naslovu mapsz.si, in ne v trgovini za aplikacije, deluje tudi na območjih brez signala, le prej si ga moramo naložiti v telefon.

Primerne oprema

PZS je opozorila tudi na uporabo primerne opreme, ki jo moramo

prilagoditi glede na zahtevnost in dolžino planinske poti in nadmorsko višino. »Priporočamo, da so v nahrbtniku vedno osebni komplet prve pomoči, alufolija, čelna svetilka in rezervne baterije, mobilni telefon s polno baterijo, zemljevid, saj lahko pametni telefon odpove, rezervna hrana, dovolj tekočine ter topla oblačila in zaščita pred dežjem in soncem. Na zahtevne planinske poti s seboj vzamemo tudi čelado, in če nas pot vodi čez z jeklenico zavarovane dele zelo zahtevnih planinskih poti, tudi samovarovalni komplet. Nepogrešljiv del opreme je ustrezna obutev. Na lažjih poteh so to lahko tudi nižji planinski čevlji s kakovostnim podplatom, za visokogorje priporočamo višje čevlje, ki zagotavljajo dodatno oporo in zaščito,« je poudaril generalni sekretar PZS in instruktor planinske vzgoje **Damjan Omerzu**.

